

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **C. B.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 3. 2023, č. j. MV-191435-15/OAM-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 5. 2023, č. j. 17 A 12/2023-53, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba ve věci uloženého správního vyhoštění.

[2] Stěžovatel s kasační stížností spojil návrh na přiznání odkladného účinku, v němž uvedl, že dne 2. 5. 2023 uzavřel manželství s občankou České republiky (doloženo oddacím listem), s níž žil od roku 2021 v partnerském soužití. Tento vztah byl dle stěžovatele předmětem prověřování ve správním řízení a nebyl správním orgánem zpochybněn. Dále stěžovatel doplnil, že manželka je ve 14. týdnu těhotenství (doloženo snímkem ultrazvuku, lékařskou zprávou a těhotenským průkazem), otcem nenarozeného dítěte je stěžovatel. Zároveň stěžovatel upozornil, že již po uzavření manželství požádal o zrušení správního vyhoštění, ve věci však doposud nebylo rozhodnuto. Rovněž požádal o stanovení nové doby k vycestování, která po nabytí právní moci rozsudku uplynula dne 3. 8. 2023, aby se nedopustil trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí. Za popsanych okolností jeho vycestování představuje značný zásah do práva na soukromý a rodinný život, je

v rozporu s povinností stěžovatele pomáhat své těhotné manželce a není v souladu s nejlepším zájmem nenarozeného dítěte. Přiznáním odkladného účinku nemůže dle stěžovatele dojít ani k ohrožení důležitého veřejného zájmu. Újma hrozící stěžovateli je dle jeho názoru nepochybně větší než újma, která by v případě přiznání odkladného účinku vznikla jiným osobám.

[3] Žalovaný s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasil. Dle jeho názoru nepřiznání odkladného účinku neznamená pro stěžovatele žádnou újmu. Změny v rodinném životě se odehrály až po uložení správního vyhoštění, přičemž skutečnost, že se stěžovatel oženil, není pro posouzení soukromého a rodinného života relevantní. Žalovaný nemá žádné informace, že by těhotenství manželky bylo rizikové, anebo že by byla odkázána výhradně na stěžovatelovu péči. Společný život manželů není dle žalovaného vázán na území České republiky.

[4] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení podaného návrhu a dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě naplněny.

[5] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.*

[6] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalované usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[7] Z citovaných ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním následujících objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro stěžovatele znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Dále je třeba uvést, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není zrušeno. Odkladný účinek má proto charakter výjimky z pravidla, že žaloba či kasační stížnost odkladný účinek nemají, a měl by tak být přiznáván pouze v případech, které svou specifickou povahou takový postup odůvodňují. Je-li přiznání odkladného účinku výjimkou, znamená to (mimo jiné), že újma, která žadateli hrozí, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž naopak významná, tedy taková, která odůvodňuje, aby v konkrétním případě nebylo pravidlo, že žaloba (resp. kasační stížnost) odkladný účinek nemá, výjimečně uplatněno (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-38, č. 4039/2020 Sb. NSS, bod 65, a ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS, bod 25).

pokračování

[8] V souvislosti s posuzováním újmy Nejvyšší správní soud uvádí, že důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy hrozící stěžovateli oproti jiným osobám jsou zásadně individuální, závislé na osobě stěžovatele a jeho konkrétní situaci. Má-li být návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti úspěšný, musí stěžovatel tvrdit a osvědčit reálnou hrozbu intenzivní újmy, kterou by v návaznosti na vycestování utrpěl. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu přitom v již výše označeném usnesení č. j. 8 Azs 339/2019-38 (viz bod 58) potvrdil dřívější názor vyslovený v usnesení ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 Azs 271/2015-32 (bod 7), dle kterého *„paušálním přiznáváním odkladného účinku všem kasačním stížnostem směřujícím proti rozhodnutím, se kterými je spojena povinnost vycestovat z území České republiky, by byla zcela popřena výjimečná povaha institutu odkladného účinku, jakož i záměr zákonodárce nepřiznat kasačním stížnostem brojícím proti takovému typu správních rozhodnutí odkladný účinek automaticky, tedy přímo ze zákona“*. K přiznání odkladného účinku by tedy nemělo docházet bez dalšího, ale *„jen ve spojení s dalšími důvody (např. týkajícími se rodinného či soukromého života stěžovatele)“* (tamtéž; pozn.: zvýraznění podtržením doplnil soud).

[9] Tvrzená újma tedy může mít povahu např. zásahu do rodinného života (dlouhodobé odloučení od blízkých příbuzných) či zásahu do ustáleného soukromého života (v případě plně integrovaného cizince žijícího dlouhodobě na území ČR), může mít povahu zásadních zdravotních důvodů (např. významné zdravotní obtíže bránící odjezdu či neléčitelné v zemi původu s rizikem progresu), anebo výjimečných ekonomických důvodů (ztráta významných ekonomických hodnot v důsledku odjezdu spojená s existenčními obtížemi v zemi původu, výrazný nedostatek prostředků pro návrat v případě úspěchu kasační stížnosti). Rozhodné okolnosti musí stěžovatel nejen konkrétně tvrdit, ale také relevantním způsobem doložit. Povinnost tvrdit a doložit vznik újmy stěžovatel zpravidla naplní poukazem na konkrétní skutkové okolnosti případu, což stěžovatel v nyní posuzované věci učinil tvrzeními o zásadním zásahu do rodinného života. Za absurdní považuje Nejvyšší správní soud argumentaci žalovaného, že uzavřené manželství a těhotenství manželky nejsou pro posuzování rodinného života, a tedy stran hrozící újmy, relevantní. Stěžovatel na území pobývá po delší dobu ve společné domácnosti s těhotnou manželkou, občankou České republiky. Soud tak má za splněnou první podmínku pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti spočívající v existenci nepoměrně větší újmy hrozící stěžovateli oproti újmě, která by mohla vzniknout jiným osobám, bude-li kasační stížnosti odkladný účinek přiznán.

[10] Vzhledem k výše uvedenému se proto Nejvyšší správní soud již nezabýval dalším stěžovatelem uváděným důvodem možného vzniku újmy, konkrétně jeho obecným tvrzením o zasažení práva na spravedlivý proces s ohledem na nemožnost pobývat na území České republiky po dobu soudního řízení. Nad rámec nutného odůvodnění Nejvyšší správní soud přesto doplňuje, že stran tohoto tvrzení jsou taktéž určující závěry vyslovené ve výše citovaném usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 8 Azs 339/2019-38 (bod 61), dle kterého *„obecně vyjádřený zájem cizozemského stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem a s tím související ochrana spravedlivého procesu nemohou být samy o sobě bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti“*. V daném případě stěžovatel další individuální okolnosti, jak je patrné výše, uplatnil.

[11] Ve vztahu k hodnocení naplnění další podmínky, tj. možného rozporu s důležitým veřejným zájmem, Nejvyšší správní soud uvádí, že pro zamítnutí návrhu nepostačuje pouhá existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo jevit z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s., ale i v tomto případě je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do práv stěžovatele s intenzitou narušení veřejného zájmu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008-131, č. 1698/2008 Sb. NSS). Žalovaný výslovně nepoukázal na žádný kolidující důležitý veřejný zájem, ve vyjádření se omezil toliko na bagatelizaci zásahu do stěžovatelova rodinného života. Ani Nejvyššímu správnímu soudu není zřejmý důležitý veřejný zájem, který by měl převážet nad možnou újmou stěžovatele. Odkladný účinek kasační stížnosti neznemožní definitivně výkon správního rozhodnutí, neboť jeho přiznáním se účinky rozhodnutí toliko odkládají, k naplnění veřejného zájmu postačuje i jejich pozdější nastoupení. Současně z ničeho neplyne, že by setrvání stěžovatele na území České republiky do ukončení řízení o kasační stížnosti, která je navíc projednávána v přednostním režimu, důležitý veřejný zájem narušovalo. Je tedy naplněna i druhá podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[12] Nejvyšší správní soud dovodil naplnění obou shora vymezených podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a proto stěžovatelově návrhu vyhověl a kasační stížnosti odkladný účinek přiznal. Do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti se odkládá i vykonatelnost rozhodnutí žalovaného.

[13] Nejvyšší správní soud současně připomíná, že může usnesení o přiznání odkladného účinku (i bez návrhu) usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.). Závěrem Nejvyšší správní soud doplňuje, že z usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2023

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu